

Innstilling

Fra redaksjonskomiteen

Nye forslag som ivaretar opprinnelige forslag:

Arbeid til alle er fremdeles jobb nummer en.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP

Forslaget ivaretar: 4, 69, 73 og 75

En trygg helse for alle

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP

Forslaget ivaretar: 37, 49, 54, 55 og 57

En god oppvekst

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP/Bystyregruppen

Forslaget ivaretar: 14, 23, 31, 46, 50 56, 59, 72, 74, 76

Bolig for folk flest

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP/Bystyregruppen

Forslaget ivaretar: 13, 63, 77, 78

En human og rettferdig asylpolitikk og en integreringspolitikk for fremtiden

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP + Stortingsgruppen

Forslaget ivaretar: 36, 68

En slagkraftig klima- og miljøpolitikk

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt bystyregruppen + HAP

Forslaget ivaretar: 1, 3, 10, 33, 35, 45.

En bærekraftig kollektivtransport

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP

Forslaget ivaretar: 12, 25, 60

Velferd er en offentlig oppgave

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP

Forslaget ivaretar: 51, 70 og 116

Foreldre må sikres gode rettigheter

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP

Dissens Leonora S. Hjelle, Christian Vassbotn, Andrea Kruger, Idar M. Herland ønsker å erstatte linje 600 med 606 til 608.

Forslaget ivaretar: 47

Høyere utdanning og forskning som et konkurransefortrinn

40 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt stortingsgruppen
41 Forslaget ivaretar: 5, 6, 7, 9, og 83
42
43 **Etablering av en marin klynge i Bergen**
44 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP + Stortingsgruppen
45 Forslaget ivaretar: 18 og 26

46 **Bærekraftig fiskeri**
47 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP
48 Forslaget ivaretar: 21, 27, 28
49
50 **Norge som internasjonal aktør**
51 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt stortingsgruppen
52 Forslaget ivaretar: 41, 42, 61
53
54 **Israels innreiseforbud må opphøre**
55 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP
56 Forslaget erstatter forslag 34
57
58 **Åpenhet er viktig i et moderne demokrati**
59 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt bystyregruppen
60 Forslaget erstatter forslag 38
61
62 **Kraftpolitikken**
63 Redaksjonskomiteens innstilling: Flertallet innstiller på vedtas oversendt HAP.
64 Dissens: Idar: Ønsker å erstatte **935 til 936 med linjene 953 til 956 og 937 til 939 med 958**
65 **til 964.)** Forslaget erstatter: 2, 22, 30

66 **Pensjonistenes kår**
67 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt stortingsgruppen
68 Forslaget erstatter forslag 67
69
70 **Rettferdig system for internasjonal skattlegging**
71 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt stortingsgruppen
72 Forslaget ivaretar forslag 15, 62, 79
73
74 **Forsvar og beredskap**
75 Redaksjonskomiteens: Vedtas oversendt HAP
76 Forslaget erstatter 19
77
78 **Kultur og frivillighet**

79 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt bystyregruppen + HAP
80 Forslaget ivaretar 29, 43, 64 + endringsforslag fra Mari Hansen Ingleson

81 -----

82 **Vedtas direkte og oversendes HAP:**

83 20 – Vannkraft og vindkraft må være offentlig eid og kontrollert

84 40 – Vestlandet

85 -----

86 **Forslag som oversendes stortingsgruppen:**

87 31 – Etablering av et kommunalt kompetansesenter i Bergen for mennesker med autisme.

88 71 – Definisjon av voldtekt

89 -----

90 **Forslag som er innstilt avvist:**

91 8 – Gjeninnføring av reisestipend for innenlandsreiser i Norge.

92 11 – Rett til pappaperm

93 16 – Foreldrepenger

94 17 – Endre leterefusjonsordning for å redusere risiko

95 24 – Ja til lik lønn for likt arbeid

96 32 – Vestlandsbanen – et miljøvennlig lyntog over Haukeli

97 39 – Vi trenger flere ben å stå på

98 ***Dissens: Opprettholder forslaget - Leonora, Andrea, Christian***

99 44 – Singelpolitikk

100 48 – Blodbanken

101 52 – Opplæringsansvarlig for lærling

102 58 – Sjakk i skolen

103 63 – Skatt på bolig

104 65 – Fornybarsamfunnet

105 66 – Vern Lofoten, Vesterålen og Senja

106 80 – Endre leterefusjonsordning for å redusere risiko

107 81 – Modernisere og forbedre barnehageopptaket i Bergen Kommune

108 82 – Karbonterapisenter (allerede vedtatt politikk)

109 117 – Ikke økning i straffnivå

110 -----

111 **Innkomne forslag i debatten:**

112 **Endringsforslag fra Arne Bendik Rekve til forslag 22:**

113 «Arbeiderpartiet vurderer å spørre Høyesterett om tilslutning til ACER skal behandles etter
114 grl. § 26 eller grl. § 115, se grl. § 83.»

115

116 **Redaksjonskomiteens innstilling: Avvist**

117

118 **Endringsforslag fra Mari Hansen Ingleson til forslag 64:**
119 «Nytt kulepunkt: At det skal finnes brede stipendordninger til barn og unge i
120 lavinntektsfamilier for å delta i organiserte fritidsaktiviteter»
121
122 **Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget ivaretas i Kultur og frivillighet**
123

Arbeid til alle må fremdeles være jobb nummer en

Faste ansettelser og organiserte arbeidstakere har vært en grunnmur for et seriøst arbeidsliv og den norske modellen. Den siste tidens endringer i arbeidsmiljøloven har resultert i at flere bransjer går i en retning av løsarbeidersamfunnet. Denne trenden må snues.

Arbeidslivskriminalitet må få et mye større fokus, og konkrete tiltak må settes inn.

Mer bruk av atypiske arbeidskontrakter, som økning av 0-timers kontrakter sammen med stadig større innslag av innleie undergraver det organiserte arbeidslivet. Det skaper en avhengighet til arbeidsgiver som tilrettelegger for konkurransevridning, kriminalitet og arbeidsulykker.

Arbeiderpartiet mener at:

→ Regjeringens liberalisering av arbeidsmiljøloven må reverseres, og mener heller den bør revitaliseres og forbedres.

→ All ansettelse skal være fast. Unntak kun på hensiktsmessige vilkår og når arbeidets karakter tilsier det. Fast ansettelse må defineres i lovteksten som et minimum forutsigbar stillingsprosent med tilhørende forutsigbar lønnsinntekt.

→ Innleie bør strammes inn til det absolutt nødvendige. Forbud må vurderes der bruken av innleie har gått for lang på bekostning av arbeidsmiljøvern, ansettelser eller lærlingeplasser

→ Videre forventer vi at Arbeiderpartiet benytter sin politiske makt spesielt der man er i posisjon, men også tar initiativ der hvor man er i opposisjon, for å sikre at det innføres innkjøpsregelverk i flest mulig av landets kommuner og fylkeskommuner. (Dette må bygge på Seriøsitetsbestemmelsene utarbeidet av KS-Difi-Fellesforbundet-BNL, eller tilsvarende som Bergensmodellen. Som sikrer fagarbeidere, fagutdanning gjennom lærlinger og seriøse arbeidsforhold.)

→ Lovverket må gjennomgås for å sikre arbeidstakerne og arbeidsgiverne nødvendig og rettmessig innflytelse over arbeidstid og øvrige arbeidsvilkår. Arbeidslivets parter må inkluderes i dette arbeidet.

→ Økonomisk kriminalitet skal prioriteres.

→ Økokrims evne til å straffeforfølge hvitsnippforbryterne styrkes både økonomisk, gjennom politisk styring, og nødvendige lovendringer.

→ Det må bevilges betydelig mer penger til både opprettelse av nye A-krim sentre, samt flere ressurser pr senter. I tillegg må det bli fortgang i lovarbeidet som i dag hindrer de forskjellige etatene innen samarbeidet å dele informasjon.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP

Forslaget ivaretar: 4, 69, 73 og 75

En trygg helse for alle

Arbeiderpartiet i Bergen vil understreke viktigheten av at Arbeiderpartiet på alle politiske nivåer legger til rette for styrking av en offentlig drevet helsetjeneste. Den offentlige andelen av helsetjenesten må økes ut fra en målsetning som ivaretar hele befolkningen. Hovedvekt må legges på et bredt folkehelseperspektiv som sikrer et godt og likeverdig tilbud til alle grupper av befolkningen. Partiet må motvirke at kommersielle krefter blir stimulert. Dette bør være sentrale premisser for Arbeiderpartiet, og danne grunnlag for viktige politiske diskusjoner i tiden fremover både nasjonalt og lokalt.

Fastlegene er selvstendig næringsdrivende, men tilknyttet kommunene gjennom avtale. Tilgjengelighet, kvalitet og samordning med andre tjenester må videreutvikles, samtidig som det er viktig å beholde fastlegenes selvstendighet. Først og fremst må en sikre at personer som ønsker det, får legetjenestene de har krav på, og muligheten til å stå på en fastleges liste. Arbeiderpartiet i Bergen mener det er viktig at det legges til rette for at nyutdannede leger kan etablere seg, og oppnå spesialiststatus i allmennmedisin. Organiseringen og finansiering av fastlegeordninger er i all hovedsak regulert nasjonalt, men kommunene har en rolle i å opprettholde et riktig tempo i utlysningen av fastlegehjemler og legge til rette for sametablering og flere gruppepraksiser.

Arbeiderpartiet i Bergen mener det er nødvendig med mer ressurser for å styrke behandlingstilbudet innenfor psykisk helse. Folkehelseinstituttet anslår at omtrent 70 000 barn og unge har psykiske lidelser som krever behandling, og omtaler dette som et stort helseproblem i Norge (Folkehelseinstituttet 2015). Vi mener derfor det trengs flere behandlingstilbud, samt et lavterskeltilbud som tilbyr samtaler og oppfølging for ungdom. Intensjonen er at dette skal være et tilbud som unge kan oppsøke uten henvisning, slik at det blir lettere og mindre tabu for unge og oppsøke hjelp. Det er også tiltenkt at dette lavterskeltilbudet skal kunne få muligheten til å henvise pasienter videre til psykolog uten at dette må gå gjennom lege og andre organ.

Svangerskaps- og barselomsorgen er en viktig kommunal oppgave, og Arbeiderpartiet i Bergen mener det er positivt at Bergen kommune holder frem med et godt helsesøstertilbud i alle bydeler. Kvinneklinikken på Haukeland universitetssykehus er i dag Norges nest største

201 klinikk for kvinner. Dersom Bergen kommune i ny avtale med Helse Bergen overtar ansvaret
202 for oppfølging av familien de fem første dagene etter utskriving fra Kvinneklubben (KK),
203 ønsker Arbeiderpartiet i Bergen et forsterket jordmorhjem-tilbud sammenlignet med det KK
204 tilbyr per i dag. Dette forutsetter økte statlige overføringer til Bergen kommune. Behovet for
205 en styrking av barselomsorgen øker ettersom liggetiden stadig blir kortere på KK. En
206 samlokalisering av fødselshjelp og barneavdelingen kan kunne styrke eventuelle
207 forskningsprosjekt vedrørende barseltiden, noe det er svært lite forskning på. Samtidig
208 understreker Arbeiderpartiet i Bergen viktigheten av at kvinners helse ikke blir nedprioritert,
209 og mener det fortsatt må arbeides for å bedre kvinner sin tilgang til helsehjelp gjennom hele
210 livsløpet, slik det ble slått fast under kvinnekonferansen i Beijing i 1995.

211
212 Alle barn født i Norge får i dag tilbud om livsviktige vaksiner gjennom
213 barnevaksinasjonsprogrammet. Dette er et program som skal sikre barna immunitet mot
214 tolv forskjellige sykdommer. Vaksinerer er et kostnadseffektivt tiltak for å forbedre
215 folkehelsen, da vaksinene beskytter mot sykdommene på en enkel, effektiv og ufarlig måte. I
216 dag fungerer vaksineordningen slik at foresatte bestemmer om barnet skal ta vaksinen eller
217 ikke. Til tross for viktigheten av vaksinene i barnevaksinasjonsprogrammet velger en del
218 foresatte at barnet ikke skal ta vaksinen.

219
220 **Arbeiderpartiet i Bergen vil:**

- 221
222 → Understreke viktigheten av at helse blir et prioritert politikkområde for
223 Arbeiderpartiet i valgene i 2019 og 2021.
224 → At staten skal øremerke mer økonomiske midler til psykisk helse, og at det
225 innføres et lavterskeltilbud som tilbyr samtaler og oppfølging.
226 → Sikre et godt svangerskaps- og barselsomsorgstilbud.
227 → Arbeide for å sikre kvinners rett til helsehjelp gjennom hele livsløpet.
228 → Gjøre barnevaksinasjonsprogrammet obligatorisk.

229
230
231 **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP**

232 **Forslaget ivaretar: 37, 49, 54, 55 og 57**

En god oppvekst

Barnehage

En god barndom varer hele livet. Gjennom sterke fellesarenaer danner barna viktige forutsetninger for å lykkes videre. Barnehagen skal sikre barna trygghet og omsorg og er i tillegg et viktig skritt på veien til kunnskap og læring. Barnehagen er også en viktig arena for å sikre en god integrering og utvikling. Det er derfor viktig å sikre at alle har mulighet til å gå i barnehage. Gratisprinsippet bør derfor innføres i både for barnehager og skolefritidsordningen.

I dag har Norge tilnærmet full barnehagedekning. Dette ville ikke blitt realisert uten det private supplementet til det offentlige. Private barnehager er fremdeles både viktig og nødvendig for å sikre den samme dekningsgraden vi har i dag. Likevel er det viktig å vedkjenne at det er utfordringer med dagens regelverk som gir kommunene få muligheter til å stille krav til innhold og kvalitet.

I dag eies rundt 54 prosent av norske barnehager av private aktører som finansieres av offentlige tilskudd og foreldrebetaling. I løpet av de siste tolv årene har det begynt 46 000 flere barn i kommersielle barnehager, mens det har minket i både ideelle og kommunale.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At kommunen bør kunne stille strengere krav til hva tilskudd til barnehager skal brukes til.
- Arbeide for flere offentlige barnehager
- Fortsette å arbeide for full barnehagedekning
- Innføre heldigitale opptaksløsninger
- Jobbe for at barnehager og SFO blir gratis.

Grunnskole og videregående skole

En god offentlig fellesskole og lik rett til utdanning er grunnleggende for å sikre like muligheter for alle. Felles læringsarenaer bidrar også til at vi som samfunn kan lykkes med likestilling, integrering og sosial utjevning. Å sikre alle tilgang til kunnskap og kompetanse er ikke bare et gode for den enkelte, det er avgjørende for hvor godt Norge vil lykkes med å skape nye næringer, trygg velferd og å utvikle offentlig og privat sektor.

I fellesskolen skal alle elever gis opplæring innenfor et inkluderende felleskap uavhengig forutsetninger og bakgrunn. Et læringsmiljø hvor vi sikrer tilpasset opplæring til den enkelte er avgjørende for den enkeltes utvikling og den individuelle egenarten som gjør samfunnet rikt og mangfoldig.

272 Gjennom undervisning i klasser eller basisgrupper ivaretas elevenes behov for sosial
273 tilhørighet som er avgjørende for et godt læringsmiljø for enhver elev. Tilpasset opplæring
274 bør derfor skje innenfor den ordinære opplæringen. For at tilpasset opplæring for alle elever
275 skal kunne realiseres fordrer det at vi legger til rette for ulike innsats mot den enkelte elev.
276 Slik oppnår vi større grad av likhet i evnen til å delta i fellesskapet.

277 **Arbeiderpartiet i Bergen vil:**

- 278 • At kommunene må sikre veiledning til lærere og skoler slik at de får bistand i
279 oppfølgingen av elever med stort læringspotensialet.
- 280 • Gjennomgå tildelingsmodellen til bergensskolene
- 281 • Ha særlig fokus på tidlig innsats og forebygging hos mennesker med autisme, bl.a ved
282 bedre samordning av tjenester og kompetanse mellom ulike byrådsavdelinger, og
283 bedre samordning med spesialisthelsetjenesten.

284 Dagens samfunn preges av stor åpenhet og stadig større toleranse for mangfold av
285 legninger. Denne utviklingen er et gode. Seksualitet og seksuell legning temaer som bør
286 være preget av frihet, respekt og åpenhet. Seksualitet og seksuell legning er for mange unge
287 et vanskelig tema. Arbeiderpartiet i Bergen mener det er viktig at fellesskapet fremmer gode
288 verdier og forståelse knyttet til seksualitet.

289
290 **Arbeiderpartiet i Bergen vil:**

- 291
- 292 • Styrke seksualundervisningen i skolen
- 293 • Sette fokus på samtykke, grensesetting, legninger, seksualitet og respekt for egen
294 kropp i seksualundervisningen i skolen

295
296 Vi vil ha Norges beste videregående skole. Hvis du er ungdom på Vestlandet så skal et hav av
297 muligheter ligge åpne for deg når du begynner på videregående. For Arbeiderpartiet er det
298 viktig at vi har en skole hvor alle elever får mulighet til å bygge sin fremtid basert på egne
299 evner og interesser. Vi vil derfor ha like attraktive tilbud innen yrkesfag som
300 studiespesialiserende fag. Det er også viktig at alle elever får et tilpasset tilbud og muligheter
301 etter deres evner.

302
303 For å oppnå dette må ha en skole hvor elevene trives og har det bra. Trivsel og motivasjon i
304 skolen er avgjørende for å forhindre frafall. Dyktige lærere og forholdet mellom lærer og
305 elev er avgjørende for elevenes utvikling. Arbeiderparti vil ha flere yrkesgrupper inn i skolen,
306 for å gi lærerne mer tid til hver elev. Skolehelsetjenesten må styrkes, og vi må ha konkrete
307 tiltak for å løse mobbesaker og ensomhet i skolen.

308

309 Strukturen i skolen må være slik at den gir best mulig tilbud til elevene.

310

311 **Arbeiderpartiet i Bergen vil:**

312

- 313 • I samarbeid med universitet- og høgskolesektoren opprette flere Y-veier.
- 314 • Utrede og iverksette støtteordninger og tiltak for å få flere til å velge læreplasser
- 315 lengre borte fra hjemmet.
- 316 • Etablere og investere i felles utstyrsparker sammen med næringslivet for
- 317 yrkesfaglinjene. Disse parkene kan også fungere som gründerparker for nye bedrifter.
- 318 • Utrede og iverksette tiltak for å bedre kjønnsfordelingen i yrkesfag.
- 319 • Ha en nullvisjon for frafall i videregående skole.
- 320 • Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune skal jobbe for å få til et samarbeid
- 321 med Makerspace innen skolefeltet, fortrinnsvis på hjul.

322

323 **Integrering**

324 Skolen er en viktig felles arena for formidling og opplæring i gjensidig respekt og toleranse
325 mellom grupper med ulike levesett. Gjennom å fremme gjensidig respekt og toleranse
326 forebygger vi fordommer, krenkelse og rasisme.

327

328 Kunnskapsdepartementet levert i fjor et forslag om å innføre forbud mot bruk av plagg som
329 helt eller delvis dekker ansiktet. Dette følges opp i regjeringsplattformen - Jeløya-
330 plattformen hvor regjeringen slår fast at det ikke skal tillates brukt i barnehage eller
331 undervisningsinstitusjoner.

332

333 Arbeiderpartiet i Bergen kan per i dag ikke se at det er behov for et nasjonalt forbud mot
334 bruk av ansiktsdekkende plagg. En vesentlig begrunnelse for dette er at det per i dag er
335 ytterst få brukere av slike plagg i Norge, og at dette derfor ikke nå utgjør en utfordring som
336 rettfærdiggjør et nasjonalt forbud.

337 Arbeiderpartiet i Bergen støtte ikke et nasjonalt forbud rettet mot bruk i barnehager, skoler
338 og utdanningsinstitusjoner, men vil imidlertid være svært tydelig på at bruk av
339 ansiktsdekkende plagg ikke er ønskelig i barnehager eller skoler. God dialog og samarbeid på
340 den enkelte skole har visst seg å ha god effekt og er langt mindre stigmatiserende enn et
341 generelt forbud.

342 Arbeiderpartiet i Bergen viser til at en allerede i dag har anledning til å nedlegge et lokalt
343 forbud mot bruk av ansiktsdekkende plagg.

344 **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP/Bystyregruppen**

345 **Forslaget ivaretar: 14, 23, 31, 46, 50 56, 59, 72, 74, 76**

Bolig for folk flest

Arbeiderpartiet i Bergen er tilfreds med at fortetting i utvalgte nøkkelområder fremheves som en viktig strategi for å begrense byspredning og redusere transportbehov i utarbeidelse av ny Kommuneplanens arealdel (KPA). Samtidig vil vi påpeke at Bergen Kommune må få sterkere styring av regulerings- og byggeplaner innen de områder som etter kommuneplanen fortettes. Man må ha visjoner om boligløsninger og uteareal.

Å få til omfattende boligbygging i allerede utbygde områder kan være utfordrende og kostnadskreven, både å planlegge, regulere og å gjennomføre. For å sikre at alle sosioøkonomiske grupper kan bosette seg i fortettingsområder, og å forebygge økt segregering, er det Arbeiderpartiet i Bergen sin klare oppfatning at det bør igangsettes et arbeid for å se på hvilke nye virkemidler som kan bidra til å sikre en god utvikling, utjevning av levekår og redusere sosiale forskjeller mellom bydeler og levekårssoner i Bergen. Vi tenker at det bør være aktuelt å utvikle nye økonomiske virkemidler, så vel som nye juridiske virkemidler for å bidra til dette.

Videre bør en se hen til virkemidler som en tidligere har anvendt i Norge, eksempelvis statlige tilskudd til storbyer på 80- og 90-tallet til byfornyning. Storbyene står overfor en situasjon der en skal utvikle sine bysentra på nytt, og bygge mer og tettere der det allerede er bygget. Kommunene kan i tillegg til å anvende reguleringsmyndighet, også påvirke mer direkte gjennom å utøve eierrådighet. Det vil imidlertid kunne være kostbart å erverve eiendom i sentrale områder, og det bør vurderes om kommunene skal gis statlig finansiering til dette.

Videre bør en også se på nytt på finansieringsordningene startlån og boligtilskudd. Her bør en på nytt vurdere om det er hensiktsmessig å utvikle ordninger som gjør at en kan sikre innslag av ulike grupper av vanskeligstilte inn i eierboliger, også i fortettingsområder som er kostbare å bygge ut. Husbanken bør dermed få en ny dagsorden, og en sentral rolle i arbeidet med utvikling av nye virkemidler.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

→ At staten skal se på nytt på finansieringsordningene startlån og boligtilskudd.

→ At det bør igangsettes et arbeid for å se på hvilke nye virkemidler som kan bidra til å sikre en god utvikling, utjevning av levekår og redusere sosiale forskjeller mellom bydeler og levekårssoner i Bergen.

→ At en bør gjennomgå Plan- og bygningsloven med siktemål om å vurdere om særskilte typer boliger (for eksempel studentboliger) skal bli et eget reguleringsformål i lovverket.

386 **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP/Bystyregruppen**

387 **Forslaget ivaretar: 13, 77, 78**

388

389

390

En human og rettferdig asylpolitikk og en integreringspolitikk for fremtiden

Kvoteflyktninger

Det er ca. 65 millioner mennesker på flukt i verden. FNs Høykommissær for flyktninger ber flest mulig land ta imot flere kvoteflyktninger. Antall overføringsflyktninger som er klar for å bli bosatt har de siste årene økt dramatisk. Dette er flyktninger som har meget stort behov for å komme til land som kan gi dem sikkert og varig opphold.

Stortingsflertallet har besluttet at Norge i 2018 skal ta imot 2120 overføringsflyktninger. Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge må følge oppfordringen til FNs Høykommissær for flyktninger, som anmoder Norge å ta imot 5000 kvoteflyktninger i året.

Norsk asylpolitikk

I 2016 og 2017 kom det få flyktninger og asylsøkere til Norge, noe av årsaken til dette er avtalen EU gjorde med Tyrkia om utveksling av asylsøkere. Avtalen går ut på at Hellas kunne sende migranter tilbake til Tyrkia uten å behandle søknaden deres, mot at EU tar imot kvoteflyktninger som har oppholdt seg i Tyrkia. Antallet flyktninger som kommer til Norge påvirkes av flere forhold, som humanitære katastrofer, krig og konflikter. I tillegg vet vi at hvert enkelt land i Europa sin innvandringspolitikk, og retorikk, har stor påvirkning på hvor mange som kommer. Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge må ta et større humanitært ansvar i flyktningkrisen, og ta imot et større antall flyktninger for å avlaste situasjonen i Sør Europa. EU må ha et bedre system for fordeling av flyktninger slik at alle land tar ansvar.

Integreringspolitikk

Norge skal være et åpent og inkluderende samfunn. Vi skal stille krav og vi skal stille opp. For Arbeiderpartiet er det viktig å ha en god integreringspolitikk som sørger for at de som får opphold og skal bli, kommer i gang med livene sine og blir bidragsyttere. Vi ønsker å videreutvikle en god integreringspolitikk, blant annet en styrket og tilpasset norskopplæring. Arbeiderpartiet i Bergen mener også det er viktig å styrke og videreutvikle introduksjonsprogrammet. Bergen skal være en av Norges mest inkluderte byer. Deltakelse er nøkkelen til vellykket integrering derfor er det viktig å blant annet å styrke frivilligheten.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At AP sin stortingsgruppe skal fremme forslag om at Norge de neste fem årene skal ta imot 5000 kvoteflyktninger årlig, i samarbeid med Høykommissæren for flyktninger.
- At Norge skal ta sin del av ansvaret ved å ta imot flere flyktninger.
- Evaluere introduksjonsordningen med siktemål om å gjøre denne bedre, slik at en større andel etter endt introduksjonskurs kommer seg i varig inntektsgivende arbeid
- Styrke Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) slik at det er lettere å få godkjent og bekreftet utdanning i utlandet.
- Styrke frivillig sektor som jobber med integreringsfeltet.

- 428 • At Bergen kommune skal ha en aktiv rekrutteringspolitikk for å gjenspeile mangfoldet
429 i Bergen.
- 430 • At politikken som Ap sitt migrasjonsutvalg utarbeider skal på en bred høring i
431 partiorganisasjonen

432

433 **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP + Stortingsgruppen**

434 **Forslaget ivaretar: 36, 68**

435

En slagkraftig klima- og miljøpolitikk

Klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. De fører til våtere og villere vær, tap av biologisk mangfold og driver mennesker på flukt. Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor vi må ha en slagkraftig klima- og miljøpolitikk.

For Arbeiderpartiet er det avgjørende at vi fører en politikk som kutter i klimagassutslipp, og tar de grønne mulighetene som oppstår på alvor. Derfor er det viktig at vi tar ansvar både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Det grønne skiftet

De globale klima- og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innen naturens tålegrenser. Det må skje en overgang til produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag. Det grønne skiftet gir oss enorme muligheter for næringsutvikling, og nye arbeidsplasser i flere tiår framover. For at det grønne skiftet skal bli vellykket, trengs det en konkretisering av hva det grønne skiftet egentlig innebærer.

Vi har endelig en bindende, internasjonal klimaavtale som forplikter alle land til å gjennomføre en rekke tiltak for å kutte i klimagassutslippet. Arbeiderpartiet mener at Norge må innfri sin del av forpliktelsene til Parisavtalen, og nå målet om 40 prosent utslippskutt innen 2030. For at dette skal lykkes, må vi føre en klimapolitikk som virker - som gir faktiske utslippskutt. Arbeiderpartiet ønsker at Norge skal bli et lavutslippssamfunn, og være ledende på næringsutvikling og grønn teknologi.

Klimanøytrale utdanningsinstitusjoner innen 2030

Stortinget har vedtatt at Norge skal være klimanøytral innen 2030. Dessverre gjelder ikke dette alle høyere utdanningsinstitusjoner. Universitetet i Bergen har vedtatt at de skal bli klimanøytrale i 2050, og Universitetet i Oslo har som mål å være en klimanøytral eiendomsvirksomhet innen 2040. Arbeiderpartiet ønsker at Norge skal nå sine klimamål, og være med å ta sin del av klimaregnskapet. Derfor ønsker Arbeiderpartiet at alle utdanningsinstitusjoner skal være klimanøytrale innen 2030.

Tiltak mot plastforurensing

Plast er i ferd med å bli et av våre største miljøproblemer. Hvis forsøplingen ikke stanser nå, vil det i 2050 være mer plast i havet enn det er fisk. Avfallet er en stor trussel mot dyrebestanden i, og rundt havet. Plast er ikke bare en trussel for det marine liv, men det har vist seg at særlig micro og nanoplast har en svært uheldig og farlig påvirkning på hele næringskjeden vår. Med plasten kommer det ofte skadelige miljøgifter, som ødelegger både økosystemet i havet og er helseskadelig for oss mennesker. Norge er et av de verdensledende landene på hav og fiskeindustri, og det er viktig at vi stiller krav og tar ansvar for å holde havene våre rene fra plast, miljøgifter og annet avfall. For å møte dette miljøproblemet trengs det mer forskning på andre materialer som kan erstatte vår bruk av plast.

Kildesortering for matavfall i Bergen

Bergen skal være den grønneste storbyen i Norge. Bergen har i mange år hatt kildesortering av søppel, men det har manglet et system for sortering og gjenvinning av matavfall. Effektiv håndtering og gjenvinning av søppel er en forutsetning for god, lokal miljøpolitikk. I Klima- og energihandlingsplanen "Grønn strategi" som ble lagt fram i 2016, opplyses det matavfall som den største andelen utgjør 20 % av husholdningsavfallet. Matavfall er biologisk nedbrytbart materiale, og en ressurs. I følge BIR kan det komposteres og bli til jordforbedringsmiddel, det kan brennes i avfallsforbrenningsanlegget og gi varme, eller røtes i et biogassanlegg og bli til biogass, som kan drive busser eller varme opp bygg. Kildesortering av matavfall vil også bidra til større bevisstgjøring, og forhåpentlig reduksjon i kasting av brukbar mat.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

- At det etableres system for kildesortering av matavfall i Bergen.
- At det gjennomføres holdningskampanjer for reduksjon av matavfall.
- At Bergen kommune skal samarbeide med omegnskommunene om marin forsøpling.
- At det innføres en temadag #plast# i grunnskolen med et undervisningsopplegg med avsluttende opprydding i nærmiljøet.
- At det skal gjennomføres en utredning av de samlede effekter oljevirksomheten har hatt på miljø og fiskeri.
- Utrede et forbud mot plastposer i Bergen.
- Ha en politikk som legger til rette for at mest mulig av plastavfallet gjenvinnes.
- Få på plass et regelverk som begrenser bruken av plast. Produsentenes hang til å pakke alle produkter inn i plast må begrenses i størst mulig grad.
- Støtte til bedrifter som produserer alternative miljøvennlige produkter til plast.
- Innføre en belønningsordning til produsenter som leverer produkter i gjenvinnbar emballasje.
- At Arbeiderpartiet nedsetter et utvalg som konkretiserer virkningene det grønne skiftet har for økonomi og arbeidsplasser. Utvalget skal komme med forslag til en politikk for hvordan vi ivaretar og skaper nye arbeidsplasser innenfor industri og tjenesteyting.
- At alle høyere utdanningsinstitusjoner skal være klimanøytrale innen 2030.
- At det skal bevilges statlige midler til forskning på fornybare materialer.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt bystyregruppen + HAP?

Forslaget ivaretar: 1, 3, 10, 33, 35, 45.

En bærekraftig kollektivtransport

Bergen skal være en foregangskommune når det gjelder å redusere klimagassutslipp. Vi skal både ha et bærekraftig kollektivsystem, samtidig som vi bidrar til en bærekraftig verden. Å satse på buss, bane, tog og sykkelveier er den beste strategien for å skape en mer miljøvennlig by med mindre luftforurensning. For at vi skal lykkes med dette er det avgjørende at vi har et godt kollektivtilbud. Da må vi både sikre tilstrekkelig kapasitet, gjennom et godt utbygd tilbud, samtidig som vi holder prisene så lave som mulig. Spesielt viktig er det at månedskort og ungdomskort holdes så rimelige som mulig.

Midler til kollektiv i byene

For både investeringer og drift er reforhandlinger av byvekstavtalen en naturlig innfallsport. Avtalene skal gjelde 9 byområder og reforhandles i 2018. Flere kommuner i byregionene skal innlemmes i avtalene. Dette vil gi behov for økte rammer.

For å nå nullvekstmålet og mål om redusert personbiltrafikk mener Arbeiderpartiet i Bergen det er avgjørende at det legges til rette for bedre fremkommelighet for kollektivtransport. Her er infrastrukturtiltak som kollektivfelt på riksvegstreknings aktuelle virkemidler, og det er viktig at staten prioriterer planlegging og realisering av denne typen tiltak.

Det er et stort behov, og det er viktig med forutsigbar og kraftig satsing fra staten for å gjøre fylkeskommunene i stand til å tilby godt nok driftstilbud i storbyene. Arbeiderpartiet i Bergen mener den foretrukne løsningen for dette er økte rammetilskudd til fylkeskommunene, noe som også er skrevet inn i byvekstavtalen. Videre vil Arbeiderpartiet i Bergen peke på behovet for å styrke belønningsavtalen. Reforhandlingen av denne blir en sentral del av reforhandlingen av Byvekstavtalen.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

→ Det er viktig med forutsigbar og kraftig satsing fra staten for å gjøre fylkeskommunene i stand til å tilby godt nok driftstilbud i storbyene

→ Det må sikres at innbyggerne har tilgang til et godt utbygd og rimelig kollektivtilbud.

→ At en fortsatt utbygging av Bybanen er helt sentralt, og peker på viktigheten av å få bygget ut strekningene Fyllingsdalen, Åsane og Loddefjord.

→ At Bergen sine interesser må sikres i fusjonsprosessen med nytt fylke.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP

Forslaget ivaretar: 12, 25, 6

Velferd er en offentlig oppgave

Velferdsstatens tjenester er ikke en hvilken som helst vare. Formålet med velferdstjenestene er å sikre et at alle som trenger det får tilgang til grunnleggende velferd. Til sammenligning er formålet til kommersielle bedrifter å gå med et størst mulig overskudd. Det har de siste årene vært en økning i privateide selskap som tjener penger på velferdstjenester som tradisjonelt har vært drevet av det offentlige. Alt fra sykehjem, asylmottak og barnehager til renovasjon, renhold og vaktmestertjenester har de siste årene blitt big business.

Et viktig skille når vi snakker om private velferdsaktører går mellom de private ideelle og de private kommersielle. At private ideelle som Kirkens Bymisjon driver rusomsorg eller at Norsk Folkehjelp driver asylmottak er en styrke for Norge. Utfordringen er når de aktørene som har profitt som mål skal få tjene seg rike på skattebetalernes regning. Fellesskapet er tjent med at pengene vi betaler i skatt går til best mulig velferd og ikke til privat profitt.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

→ at tjenestene i offentlig sektor løses med egne ansatte, og ikke bemanningsbyrå.

→ at velferdstjenester holdes i offentlig eller ideell regi for å sikre kontroll av kvalitet til bruker og ivareta de ansattes arbeidsforhold.

→ at det skal settes ned et utvalg som skal utrede omfanget av profitt fra offentlig finansierte velferdstjenester.

→ at Arbeiderpartiets stortingsgruppe må foreslå tiltak som kan sørge for at offentlige midler som bevilges til velferdstjenester, i sin helhet går til dette formålet.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP

Forslaget ivaretar: 51, 70 og 116

Foreldre må sikres gode rettigheter

En raus foreldrepermisjon er god familiepolitikk, likestillingspolitikk, og arbeids- og næringspolitikk. Derfor vil Arbeiderpartiet at fedre skal ta ut en del av permisjonen. Fedrekvoten er et av de viktigste tiltakene for å øke fedres uttak av foreldrepenger, og dermed også for å øke fedres deltakelse i omsorgen for barnet også tidlig i barnets liv.

Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

- At foreldrepermisjon tredeles med en del til hver av foreldrene, og en valgfri del.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP

Dissens Leonora S. Hjelle, Christian Vassbotn, Andrea Kruger, Idar M. Herland ønsker å erstatte linje 600 med 606 til 608.

- At foreldrepermisjonen deles i to, med en del til hver av foreldrene.
- At ni uker forbeholdt mor i forbindelse med fødsel beholdes og ikke regnes med i den todelte foreldrepermisjonen

Forslaget ivaretar: 47

Høyere utdanning og forskning som et konkurransefortrinn

Tilgang til høyere utdanning er viktig for å sikre at mennesker får mulighet til å ta høyere utdanning uavhengig av sin sosiale bakgrunn.

For Norge er forskning og utdanning et viktig konkurransefortrinn, og vi er et av de landene i verden med størst andel kunnskapsarbeidsplasser i forhold til befolkningen. En stor andel av forskningen i Norge foregår i instituttsektoren. Dessverre for norske studenter deltar de fleste forskerne som arbeider for norske forskningsinstitutter ikke i undervisningen og veiledningen av studentene.

Samarbeid med arbeids- og næringslivet og instituttsektoren

I følge kartlegging foretatt av NIFU utfører forskningsinstituttene nesten $\frac{1}{4}$ av all forskning og utvikling i Norge. Rundt halvparten av midlene fra Norges Forskningsråd tildeles til instituttsektoren. I tillegg henter instituttsektoren inn en betydelig andel av de frou-midlene som tildeles norske forskere fra EUs forsknings- og innovasjonsprogram.

Instituttsektoren er også en viktig partner for norsk næringsliv og utfører en rekke forsknings- og utviklingsoppgaver for norske og utenlandske selskaper. Det betyr at en stor andel av de konkurranseutsatte forskningsmidlene går til sektoren.

Finansiering

I Statsbudsjettet for 2017 ble stipendandelen av reisestøtten ved utveksling redusert fra 70 til 35 prosent fra og med undervisningsåret 2017-2018. Det er en uheldig trend at studentrettigheter som har blitt opparbeidet over tid og et insentiv for å få studenter til å velge utvekslingsopphold svekkes. Flere studenter bør ha et utvekslingsopphold som en del av utdanningen sin, og da er det viktig å ikke legge ekstra hindringer på studentenes vei ut i verden. Derfor må stipenddelen av reisestøtten ved utveksling økes tilbake til 70 prosent. Vi trenger et mer, og ikke mindre, internasjonalt akademia.

Lovverk

Studenter er per i dag ivaretatt av universitets- og høyskoleloven, læringsmiljøhåndboken og ulike retningslinjer for konflikthåndtering. Studentene mangler en lov tilsvarende arbeidsmiljøloven som beskytter mot blant annet gjengjeldelser ved varsling og som tydelig definerer hva man ikke skal tolerere i forbindelse med læringsmiljøet. Det må derfor etableres en læringsmiljølov som ivaretar studentenes fysiske og psykiske læringsmiljø og som etablerer retningslinjer og rettigheter tilsvarende arbeidsmiljøloven.

Åpenhet og kunnskapsdeling er en forutsetning for all forskning. Gjennom å sikre bedre tilgang til forskningsdata styrker en kvaliteten på forskningen, siden resultater enklere kan valideres og etterprøves, og fordi data kan brukes på nye måter og i kombinasjon med andre

data. Data finansiert av gjennom statlige organer skal være åpne og tilgjengelige i en database til bruk av forskere.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

→ Arbeide for å utrede nye former for samarbeid mellom instituttsektoren og UH-sektoren til også å inkludere undervisning. Dette kan blant annet gjøres gjennom å utrede incentivordninger for å få forskningsinstituttene til tilby sin kompetanse til undervisning.

→ Arbeide for å sette i gang et pilotprosjekt for ny form for samarbeid mellom forskningsinstituttene og UH-sektoren.

→ Stipenddelen av reisestøtten ved utveksling skal økes tilbake til 70 prosent

→ Jobbe for at det etableres en læringsmiljølov for studenter, tilsvarende arbeidsmiljøloven, eller som del av UH-loven.

→ Sikre at offentlig finansiert forskning og forskningsdata, så langt som det er mulig, skal være åpent tilgjengelig.

→ Sikre at personvernet blir tatt hensyn til når data gjøres tilgjengelig.

→ Jobbe for at studenter skal ha tilgang til vitenskapelige tidsskrifter gjennom Open Access.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt stortingsgruppen

Forslaget ivaretar forslag 5, 6, 7, 9, og 83

Etablering av en marin klynge i Bergen

Snart skal regjeringen ta stilling til valg av konsept og lokalisering av marin FoU-klynge i Bergen, med ny samlokalisering av bl.a. Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet og NIFES (Nasjonalt institutt for Ernærings- og Sjømatforskning). I tillegg til disse institusjonene har Bergen ledende forsknings- og utdanningsmiljøer innen det marine.

En samling av de marine virksomhetene i Bergen vil både kunne legge til rette for bedre samspill mellom virksomhetene og fagmiljøene internt i virksomhetene, samt bidra til å opprettholde Norge og Bergen har verdensledende miljøer innen sjømat, fiskeri og forskning. Lokaliseringen av klyngen vil også kunne være en premissgiver for byutvikling.

Arbeiderpartiet i Bergen mener:

→ det er viktig at det legges til rette for etablering av en marin klynge i Bergen.

→ at Bergen har marine forsknings- utdannings-, og forvaltningsmiljøer av internasjonalt format, og at disse miljøene bør være sentrale i etableringen av den nye klyngen.

→ at Bergen kommune må legge til rette for etableringen av en marin klynge.

→ det er viktig at det raskt fattes vedtak om konsept og lokalisering.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP + Stortingsgruppen

Forslaget ivaretar: 18 og 26

Bærekraftig fiskeri

Fiskeriressurser

Fiskeressursene tilhører folket. Disse er under konstant press, blant annet fra økonomisk sterke fiskebåtreidere som har en ønske om ytterligere flåtestrukturering mot færre men større, mer kostbare fartøy med større kvoter. Det foregår en stadig omfordeling til fordel for de ressurssterke eierne av havfiskeflåten som utøver stor innflytelse sentralt. For 2016 viser lønnsomhetsundersøkelsen at det er rederne som er favorisert ensidig (+8,5 prosentpoeng) mens fiskerilønningene er redusert (-0,5 prosentpoeng).

Fiskeridirektoratet må pålegges å gjennomføre en årlig omforent undersøkelse av om fiskerilovgivningens formål om samfunnsmessig måloppnåelse for verdiskapning, sysselsetting og bosetting oppfylles i tråd med Deltakerloven og Havressurslova sine intensjoner.

Genbank

I Hardanger ble det i 2013 opprettet Stoltenberg-regjeringen en genbank for bevaring av villaks og sjøørret fra en rekke sårbare vassdrag i Hardangerfjordsystemet. Denne har i en årrekke jobbet for å kunne samle inn nok materiale i levende og nedfryst genbank for å kunne bevare genuine laks og sjøørrestammer for ettertiden. I flere av vassdragene står det så dårlig til at dette ikke er ferdig, og man ser for seg at dette arbeidet må foregå frem til 2020 for å sikre godt nok materiale.

I de to siste statsbudsjettene er denne genbanken forsøkt avviklet og destruert. Arbeiderpartiet ser verdien av genbanker for laks og sjøørret. I vassdrag som har vært angrepet av gyro ser man at genbank kan raskt tilbakeføre stammer i vassdrag som er utsatt for trusler som kan utrydde stammene av laks og sjøørret.

Arbeiderpartiet skal være en pådriver for at genbanken i Hardanger får drive videre innsamling av viktig genmateriale inntil de har et godt nok grunnlag for å kunne tilbakeføre stammer i de respektive vassdragene.

Havbruk og oppdrett

Regjeringens trafikklyssystem, som brukes til å regulere produksjonsområdene for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, har plassert regionen som innbefatter Hordaland i kategorien rød. Dette tilsier ingen vekst for oppdrettsnæringen de neste årene. I kystsoneplanen åpner man likevel for vekst, men da gjennom lukkede anlegg eller annen teknologi som beviselig har minimale utslipp, spredning av lakselus eller fare for rømming av fisk.

Selskaper som ønsker forskningskonsesjoner opplever lang behandlingstid, samtidig som det er viktig for bransjen å utvikle og teste ut ny teknologi.

752
753 Arbeiderpartiet skal være en pådriver for at forsøkskonsesjoner som kan føre til en
754 miljøvennlig og bærekraftig oppdrettsnæring, skal få kortere og mer forutsigbar
755 behandlingstid. Trafikklyssystemet bør snarlig videreutvikles med flere indikatorer som
756 premierer de aktørene som driver med god fiskehelse, lavt miljøavtrykk og lite påvirkning på
757 det ytre miljø.

758
759 **Arbeiderpartiet mener:**

760
761 → Fiskeridirektoratet må pålegges å gjennomføre en årlig omforent undersøkelse av
762 om fiskerilovgivningens formål om samfunnsmessig måloppnåelse for verdiskapning,
763 sysselsetting og bosetting oppfylles i tråd med Deltakerloven og Havressurslova sine
764 intensjoner.

765
766 → at genbanken i Hardanger må få drive videre innsamling av viktig
767 genmateriale inntil de har et godt nok grunnlag for å kunne tilbakeføre stammer i de
768 respektive vassdragene.

769
770 → Trafikklyssystemet bør snarlig videreutvikles med flere indikatorer som premierer
771 de aktørene som driver med god fiskehelse, lavt miljøavtrykk og lite påvirkning på det
772 ytre miljø.

773

774 **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP**

775 **Forslaget ivaretar: 21, 27, 28**

776 **Norge som internasjonal aktør**

777 **Strategiske varer**

778 Reglementet for eksport av strategiske varer må være så strengt at det kan forsvares i
779 ettertid. Derfor skal vi ikke eksportere til autoritære regimer, land hvor grunnleggende
780 menneskerettigheter brytes eller land som har stor sannsynlighet for å havne i væpnet
781 konflikt.

782 Norsk eksport av strategiske varer til autoritære regimer økte i løpet av 2016.

783 Arbeiderpartiet i Bergen mener at det er viktig å øke kontrollen med eksport av strategiske
784 varer. Derfor mener Arbeiderpartiet i Bergen at en bør vurdere å innføre samme modell som
785 i Nederland. De har et system der tilslag på eksportlisenser av våpen over en viss sum,
786 ekskludert til de nærmeste allierte, rapporteres til parlamentet i et brev innen to uker fra
787 søknaden er innvilget. En slik ordning kan skape større parlamentarisk kontroll.

788 **Atomvåpenforbud**

789 I 2017 vedtok FNs generalforsamling en internasjonal avtale som forbyr atomvåpen. FN
790 åpnet opp for signering av avtalen, og over 50 stater har ratifisert avtalen. Norge, derimot,
791 har valgt å ikke delta i forhandlingene eller å signere avtalen i likhet med de fleste NATO –
792 land.

793 Arbeiderpartiet i Bergen støtter stortingsflertallets krav om at regjeringen legger frem en sak
794 for Stortinget om signering og ratifikasjon av FN-traktaten som forbyr atomvåpen, i løpet av
795 stortingssesjonen 2017–2018. Saken skal inneholde en konkret vurdering av traktatens
796 innhold opp mot gjeldende norske forsvarsplaner, og hvordan avtalen står i forhold til de
797 juridiske og politiske rammebetingelsene som følger av Norges NATO-medlemskap.

798 Arbeiderpartiet i Bergen mener Norge bør jobbe innad i NATO for å skape en enighet om
799 avhending av atomvåpen.

800 **Rent vann og gode sanitærforhold (FN`s sjette bærekraftsmål)**

801 Tilgang til grunnleggende sanitærtjenester er en menneskerettighet, og en forutsetning for
802 et godt liv og en god helse. At alle mennesker har tilgang til rent vann er også helt essensielt
803 for å nå alle utviklingsmål. I områder i verden hvor rent vann er mangelvare, er det særlig
804 kvinner som gis den tunge oppgaven å skaffe vann til familien. Dette betyr at det særlig er

805 kvinner og unge jenter som blir tvunget til å velge vekk utdanning, arbeid og ellers deltakelse
806 i samfunnet.

807 Imidlertid er det ikke bare den globale mangelen på rent vann som er med på å hindre en
808 god global folkehelse og utvikling. Mangelen på solid infrastruktur som vann- og
809 kloakksystemer, toaletter og avfallshåndtering er med på å spre sykdommer som hindrer
810 folk i å leve trygge og friske liv. Arbeiderpartiet i Bergen vil derfor at norsk bistand skal
811 arbeide målrettet for å sikre solide vann - og sanitærtjenester. En norsk bistandssatsning på
812 vann -og sanitærtjenester vil sørge for at flere får mulighet til å ta utdanning og skape egne
813 liv gjennom å delta i arbeidslivet.

814 Gjennomgående er mangelen på tilgang på vann- og sanitærtjenester særlig negativt for
815 kvinner. Ofte ligger det mye skam og tabu rundt sanitærtjenester og manglende tilgang på
816 trygge toaletter øker sjansen for overgrep og voldtekt. Ved at norsk bistand ser viktigheten
817 og jobber målrettet for vann -og sanitærtjenester kan verdenssamfunnet komme nærmere
818 viktige utviklingsmål.

819 **Arbeiderpartiet i Bergen vil:**

820

- 821 • At Stortinget bør vurdere å innføre samme modell som i Nederland.
- 822 • Norsk bistand bør øke støtten og satse på offentlig utbygging av vann- og
823 kloakksystemer og sanitærtjenester, særlig i urbane strøk.
- 824 • Norsk bistand skal satse på utbygging av vann, kloakk -og sanitærtjenester i
825 utdanningssektoren.
- 826 • Arbeiderpartiet i Bergen støtter stortingsflertallets krav om at regjeringen legger
827 frem en sak for Stortinget om signering og ratifikasjon av FN-traktaten som forbyr
828 atomvåpen
- 829 • Norge skal arbeide for at NATO skal endre sin politikk vedrørende bruk av
830 atomvåpen.

831

832

833

834 **Israels innreiseforbud må opphøre**

835 Den 7. januar 2018 publiserte The Israeli ministry of strategic affairs en liste over 20
836 organisasjoner. Alle medlemmer av organisasjoner på denne listen vil bli nektet innreise til
837 Israel. Begrunnelsen for dette er at disse er organisasjonene har uttalt seg kritisk til Israel.
838 Den norske Palestinakomiteen er en av organisasjonene på denne listen.

839 Det er sterkt kritikkverdig at Israel bruker et maktmiddel som innreiseforbud for å kneble
840 organisasjoner og enkeltindividers demokratiske ytringsfrihet bare fordi de ikke liker
841 kritikken av egen politikk. Dette er spesielt problematisk da Norge og Israel har en avtale om
842 visumfri ferdsel over landegrensene.

843

844 **Arbeiderpartiet i Bergen vil at:**

- 845 • Norge skal legge press på den Israelske regjeringen slik at innreiseforbudet for en
846 rekke organisasjoner opphører. Dersom Israel ikke gjør dette bør det vurderes om
847 avtalen om visumfri reise mellom Norge og Israel skal sies opp.

848

849 **Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt HAP**
850 **Forslaget erstatter forslag 34**

851

Åpenhet er viktig i et moderne demokrati

Åpenhet er en viktig forutsetning for et moderne og fungerende demokrati. Selv om Norge har vært skjermet for de verste udemokratiske kreftene har vi også opplevd en svekkelse i tilliten vi har fra folket. Som politikere har vi et ansvar for å forsvare integriteten til institusjonen våre enda tydeligere enn før. Åpenhet er ett viktig bidrag til dette.

Arbeiderpartiet i Bergen bør derfor være en pådriver for å sikre åpenhet og transparens i de organer vi er en del av, og dermed har muligheten til å påvirke. Dette vil bidra til å sikre at det ikke kan såes tvil om motiver og hensikter som ligger bak de beslutninger som fattes. Samtidig er det viktig at lokalpolitikeres mange møter og kontakter med nærmiljø, innbyggere og andre interesser hverken mistenkeliggjøres eller byråkratiseres.

Byrådet i Bergen praktiserer i dag åpenhet gjennom journalføring av henvendelser og åpen tilgjengelig kalender på Bergen kommune sine nettsider. Sakslister og saksutredning til byrådssaker ligger offentlig tilgjengelig en uke før vedtak, og det ble etter byrådsskiftet i 2015 innført ny praksis med at fagnotater fra etater er offentlige i det notat sendes fra etaten.

Som første kommune i landet har Trondheim vedtatt innføring av et lobbyregister. I registeret skal bystyremedlemmene føre oversikt over møter de har med lobbyister og organisasjoner. Videre er det slått fast i vedtaket at bystyrets medlemmer, som tar på seg betalte oppdrag eller mottar andre type fordeler for å oppnå et resultat der et bestemt utfall av en politisk sak inngår, har informasjonsplikt om dette.

Arbeiderpartiet i Bergen vil:

→ Være en pådriver for å sikre åpenhet og gjennomsiktighet i de organer vi er en del av.

→ Avvente og vurdere erfaringer fra Trondheim, og bruke disse i arbeidet ved en eventuell innføring av et lignende register i Bergen.

→ Arbeide for at det innføres retningslinjer og rapporteringsordninger knyttet til betalte oppdrag utført av folkevalgte.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt bystyregruppen Forslaget erstatter forslag 38

Kraftpolitikken

Utbygging av vannkraften har lagt grunnlag for industri og arbeidsplasser i hele Norge. Vannkraften er ryggraden i vårt energisystem, noe som har ført til at Norge nå har en fornybarandel i vårt energiforbruk som overgår av svært få land. Regulerbar vannkraft er således et sterkt konkurransefortrinn for Norge på veien mot et globalt nullutslippsamfunn. Nasjonal kontroll over disse ressursene har alltid vært, og skal fortsatt være bærebjelken i norsk energipolitikk. Dette er sikret gjennom konsesjonslovene. Energiloven sikrer offentlig eierskap og kontroll. Hensynet til natur og miljø sikres gjennom vannressurslov og konsesjonslover.

Den nye vestlandsregionen blir en stor kraftregion. Vi står for en fjerdedel av all vannkraftproduksjon og nær en fjerdedel av alt industrikraftforbruk. Forvaltningen av våre kraftressurser er derfor av stor betydning for verdiskapning og sysselsetting i vår del av landet.

Siden begynnelsen på 1960-tallet har vi har kraftutveksling med våre naboland. Det har gitt oss forsyningssikkerhet i tørre år og inntekter i tider hvor vi har kraftoverskudd. I de senere år har ny utbygging av mellomlandsforbindelser knyttet oss sterkere til kraftsystemer i Europa. En politisk ønsket utfasing av fossil- og atomkraft har ført til storstilt utbygging av uregulerbar sol og vindkraft. Dette medfører et stort behov for regulerbar kraft som kan sikre kraftforsyning når sol- og vindkraft ikke kan leveres. For Norge gir dette muligheter for økt verdiskapning. Vi kan levere kraft når våre naboland har underskudd og vi kan importere billig kraft når der er overskudd.

Slik krafthandel må reguleres, både politisk og teknisk. Arbeiderpartiet vil bruke vårt kraftoverskudd til å styrke eksisterende kraftforedlende industri, legge til rette for ny industri og å erstatte fossil med fornybar energi. Det er derfor avgjørende at utenlandsforbindelsene ikke svekker våre muligheter til å sikre eksisterende og å skape nye arbeidsplasser. Arbeiderpartiet i Bergen vil derfor ikke støtte nye utenlandsforbindelser utover dem som er under bygging nå. For oss er det også avgjørende at slike forbindelser er eid og kontrollert av det offentlige gjennom Statnett. Vi vil derfor gå mot at det gis konsesjon til privateide utenlandsforbindelser som f.eks. North Connect. EUs ønske om å styrke mellomlandsforbindelsene internt i Europa medfører behov for sterkere samarbeid mellom landenes reguleringsmyndigheter for å samkjøre tekniske standarder og regelverk. Dette organiseres gjennom Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER). Arbeiderpartiet i Bergen mener at Norge bør ha en plass rundt bordet når regelverk og tekniske standarder utarbeides på et område hvor vi har nasjonale interesser å ivareta. Ettersom vi ikke er medlemmer i EU har vi ikke stemmerett, eventuelle uenigheter mellom NVE og ACER må derfor løses gjennom behandling i ESA.

923 EUs energipolitikk er viktig for Norge, i første rekke fordi den påvirker rammebetingelser for
924 vår handel med EU (gass, olje og kraft) men også fordi en rekke direktiver berører oss
925 gjennom at de er en del av EØS-avtalen. Det er viktig at Norge bruker handlingsrommet som
926 EØS-avtalen gir oss til å fremme og ivareta våre egne nasjonale interesser. Arbeiderpartiet i
927 Bergen ser det som viktig at partiorganisasjonen styrker sin kunnskap om EUs energipolitikk
928 og de virkningene denne har for Norge.

929 **Arbeiderpartiet i Bergen vil:**

- 930 • Sikre fortsatt nasjonal kontroll over, og offentlig eierskap til våre vannkraftressurser
- 931 • Ivareta natur og miljøhensyn ved konsesjonsbehandling av nye utbygginger og
- 932 revidering av gamle konsesjoner
- 933 • Bruke vårt kraftoverskudd til å skape arbeidsplasser og verdiskapning i Norge og til å
- 934 erstatte bruk av fossil energi
- 935 • Ikke støtte nye utenlandsforbindelser utover dem som er under bygging av Statnett
- 936 nå
- 937 • Bruke alle muligheter EØS-avtalen gir for å ivareta og fremme våre nasjonale
- 938 interesser når EU utvikler sin energipolitikk, herunder delta i det regulatoriske
- 939 samarbeidet i ACER.
- 940 • Arrangere møte om EUs energipolitikk og hvordan Norge kan fremme og ivareta våre
- 941 interesser.
- 942 • Oppfordre Arbeiderpartiet til å legge til rette for en debatt i hele partiorganisasjonen
- 943 om norsk energipolitikk og forholdet til EU
- 944

945 **Redaksjonskomiteens innstilling:**

946 **Flertallet innstiller på at forslaget vedtas oversendt HAP + stortingsgruppen.**

947 **Forslaget erstatter: 2, 22, 30**

948

949 **Dissens: Idar M. ønsker at linjene 935 til 936 erstattes med linjene 953 til 956 og 937 til 939**
950 **erstattes med 958 til 964.**

951 **Dissens:**

952 **Norges tilslutning til EUs energibyrå, ACER.**

- 953 • Vannkraften er en av våre viktigste naturressurser, og var grunnlaget for
- 954 industrialiseringen av landet vårt. Bergen Arbeiderparti krever at Norge ikke gir fra
- 955 seg styringen av norsk energipolitikk, gjennom tilslutning til ACER. Spørsmålet om
- 956 tilslutning nå uansett behandles i samsvar med Grunnlovens §115.
- 957
- 958 • Bergen arbeiderparti krever at bygging av nye utenlandskabler stanses, inntil alle
- 959 konsekvenser er klarlagt. Bergen arbeiderparti støtter derfor kravet fra
- 960 Naturvernforbundet og fem andre naturvernorganisasjoner om at det gjennomføres
- 961 nye konsekvensutredninger for både NorthConnect-prosjektet og Statnetts

962 kabelprosjekt til Storbritannia, ut fra kravene om konsekvensutredninger i plan- og
963 bygningsloven. Videre utvikling av Statnetts kabelprosjekt må avventes til slike nye
964 konsekvensutredninger foreligger.
965
966

Pensjonistenes kår

Etter at pensjonistreformen ble innført har pensjonen i folketrygden blitt regulert med en «lønnsvekst» minus en faktor på 0,75 prosent. Målet for reformen var at pensjonen skulle reguleres med et gjennomsnitt av lønns og prisvekst. De siste 3 årene har pensjonistene tapt kjøpekraft, noe som undergraver tilliten til pensjonsreformen.

I valgkampen 2017 foreslo Arbeiderpartiet å fjerne fratrekket på 0,75 prosent og endre reguleringen, slik at pensjonistene hvert år ble regulert med et gjennomsnitt av lønns og prisveksten. En ber om at arbeiderpartiet setter mer fokus på pensjonistenes kår og at en får reell forhandlingsrett på løpene pensjoner i folketrygden.

Arbeiderpartiet i Bergen ber om at Arbeiderpartiet setter kraftigere fokus på pensjonistenes kår, og arbeider mer intensivt for å bedre pensjonistreformen i tråd med valgkampen 2017, samt bedrer minstepensjonistenes kår til over EUs fattigdomsgrense.

Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas oversendt stortingsgruppen

Forslaget erstatter forslag 67

Rettferdig system for internasjonal skattlegging

Arbeiderpartiet er opptatt av et rettferdig skattesystem, og at også multinasjonale selskap betaler sin del til fellesskapet. Slik er det ikke i dag. Ved hjelp av avanserte selskapskonstruksjoner og manglende internasjonal transparens kan multinasjonale selskap minimere skattekostnadene sine, og skjule store overskudd i land med lav skatt og høyt hemmelighold. Det er estimert at 500 milliarder dollar går tapt i skatteinntekter fra multinasjonale selskap hvert år.

Dagens skattesystem er beregnet på en verden der internett ikke fantes og transaksjonene var færre, langsommere og mindre enn i dag. Systemet er et dårlig verktøy for skattlegging av selskaper i dagens moderne økonomi.

Et mer oppdatert skattesystem vil gjøre det enklere å skattlegge store konsern under ett, slik at det er det samlede overskuddet som kommer til beskatning. Moderne teknologi og regnskapsføring gjør det enkelt med beregningsnøkler slik at den reelle skatten kan beregnes for hvert enkelt land.

Med en slik tilnærming blir det vanskeligere for selskapene å flytte overskudd for å unngå skatt, og tilnærmingen til store konsern vil være i tråd med hvordan selskapene selv opererer.

Norsk lovverk må videre tilpasses og skjerpes slik at utenlandske selskaper som har virksomhet i Norge og norske selskap med internasjonal virksomhet pålegges nødvendig transparens og innsyn. Arbeiderpartiet mener det er nødvendig med en gjennomgang og revisjon av rapporteringsbestemmelsene i regnskaps- og verdipapirhandelloven slik at skatteplanlegging og kreativ bokføring begrenses til et minimum

Arbeiderpartiet mener:

- At Norge må arbeide for et internasjonalt regelverk for enhetlig skattelegging av multinasjonale selskaper.
- At man må innføre tiltak som sikrer åpenhet, og som gir skatterådgivere opplysningsplikt for å hindre aggressiv skatteplanlegging og ulovlig kapitalflukt.
- At lover og regler må gjennomgås og revideres for å sikre bedriftes opplysningsplikt og transparens.

Redaksjonskomiteens instilling: Vedtas oversendt stortingsgruppen

Forslaget ivaretar: 15,

1019 **Forsvar og beredskap**

1020 Verdensbildet er stadig i endring. I de siste årene har vi fått et mer utfordrende trusselbilde
1021 internasjonalt, hvor samarbeid over landegrensene er viktigere enn noen gang. Russlands
1022 annektering av Krim og konflikten i Ukraina skaper usikkerhet i vår del av Europa. Samtidig
1023 øker krigen i Syria spenningen i NATOs nærområder i sør, noe som forsterkes av den
1024 alvorligste flyktningstrømmen i vår tid.

1025
1026 Norsk fred og sikkerhet ivaretas best gjennom et forutsigbart internasjonalt samarbeid
1027 basert på folkeretten. Vårt fundament for en troverdig sikkerhetspolitikk er vårt
1028 medlemskap i Nato. Alliansen forplikter også at vi selv tar ansvar for våre egne områder og
1029 vår egen forsvarsevne slik at vi kan stå i mot et angrep frem til våre allierte kan komme til
1030 unnsetning. At alle medlemslandene drar sin last er av sentral betydning for alles sikkerhet.
1031 Samtlige statsledere på NATO-toppmøtet i Wales, 2014, var enstemmige i at de skulle styrke
1032 sine forsvarsbudsjett, med målsetningen å nå to pst. av BNP innen et tiår. Når noen av
1033 medlemslandene da ikke ser ut til å overholde forpliktelsene sine svekker dette tilliten innad
1034 i alliansen.

1035
1036 Den nordlige sjørute er i ferd med å åpnes opp. Med den åpnes internasjonale handelsveier,
1037 men også olje-, gass- og fiskeressurser, noe som tiltrekker Kinas interesse. Det kan forventes
1038 at det ikke bare vil være russiske, amerikanske og norske marinefartøy som patruljerer
1039 nordområder i fremtiden, men også kinesiske. Hvis Norge fortsatt ønsker å være en
1040 troverdig aktør i nordområdene, må vi også ha en troverdig sjømakt som er i stand til å
1041 hevde vår suverenitet i våre egne farvann.

1042
1043 For å sikre vitale objekter langs kysten, som for eksempel olje- og gassanlegg, Bergen havn
1044 og Haakonssvern, som HV-09 skal gjøre i Hordaland, under et angrep trenger vi et
1045 Sjøheimevern, og et som faktisk har båter og folk med lokal kunnskap.

1046
1047 For å håndheve norsk lov i våre farvann og redde folk og fartøy i nød ingen andre kan redde,
1048 er man avhengig av en godt vedlikeholdt kystvakt med kompetent personell og helikoptrene
1049 til å assistere i søk og redning.

1050
1051 For å sikre vår suverenitet og avskrekke fra en potensiell invasjon er vi avhengig av en variert
1052 og operativ overflatestyrke og en ubåtskvadron med et absolutt minimum på en norsk ubåt,
1053 som er neddykket i nordnorske farvann. Det er tvilsomt om vi er i stand til å opprettholde
1054 nok opptrente besetninger eller operativt tilgjengelige ubåtskrog hvis vi kun har fire ubåter
1055 totalt.

1056
1057 En av landmaktens utfordringer er mangelen på soldater. Hæren og Heimevernet må styrkes
1058 på personell og materiell slik at de blir i stand til å utføre sine oppgaver over hele landet, selv
1059 med styrkes utenlands.

1060
1061 Det rapporteres om misnøye med «interneffektiviseringen» som legger vesentlig press på
1062 personellet. Fjerning av incentivordninger for militært personell, omstillinger preget av
1063 usikkerhet, ny militær ordning som skaper et klart skille mellom offiserer og «andre» som
1064 potensielt kan skape et klasseskille innad i Forsvaret har skapt flere momenter som

1065 fagforeningene har advart mot. Operativt personell seiler og øver mer og har mindre tid til
1066 hjem, familie og fritid, som også bidrar til å senke motivasjonen til personellet. Hvis forverres
1067 risikerer vi flere oppsigelser enn forsvarsevnen vår og forsvarsbudsjettet vårt vil tåle.

1068
1069 Forsvaret blir ofte sett på som en ren utgiftspost siden verdiene som skapes ikke kan måles i
1070 kroner og øre. Dens første og viktigste oppgave er å skape sikkerhet for Norge og trygghet
1071 for befolkningen. Forsvaret bidrar også til å støtte den sivile beredskapen og kan stille med
1072 uunnværlig utstyr og kompetanse til å bruke det, under krisesituasjoner. Et troverdig forsvar
1073 gjør at ens regjering også stiller langt sterkere i diplomatiske forhandlinger og sørger for at vi
1074 blir tatt mer seriøst på den internasjonale arena.

1075

1076

1077 Arbeiderpartiet i Bergen mener at:

1078

- 1079 • Norge skal øke forsvarsbudsjettet til to pst. av bruttonasjonalprodukt innen 2024, i
- 1080 tråd med forpliktelsen vår ovenfor Nato, og vårt eget partiprogram.
- 1081 • Sjøheimevernets avvikling må reverseres.
- 1082 • Norge må utvide ubåtanskaffelsen fra fire til minst seks ubåter.
- 1083 • Hæren og Heimevernets økonomiske rammer må styrkes.
- 1084 • Forsvaret må satse på tiltak som sikrer kvalitet i utdanning av personell og tiltak som
- 1085 får personell til å bli.

1086

1087 **Redaksjonskomiteens: Vedtas oversendt HAP**

1088 **Forslaget erstatter 19**

1089

1090

1091 **Kulturbyen Bergen**

1092 Bergen har et yrende og mangfoldig kulturliv. Ap i Bergen vil at de mange aktørene skal
1093 sikres bedre rammer, slik at de kan fortsette sitt viktige arbeid for byen og regionen vår.

1094

1095 Kunst og kulturlivet i Bergen består av både nasjonale, regionale og lokale institusjoner,
1096 denne bredden er en er unik for Bergen og krever at byen har en politikk både for det
1097 profesjonelle feltet og for amatørkulturen.

1098

1099 I følge ny statistikk utarbeidet av Norsk Musikkråd legges det ned rundt fem millioner timer i
1100 frivillig innsats i kulturlivet i løpet av ett år over hele landet. Da snakkes det ikke bare om
1101 timer til øving eller aktivitet, men også om timer ttimer til administrasjon, dugnad, drift og
1102 vedlikehold.

1103

1104 Frivilligheten er bærebjelken i norsk kultur- og idrettsliv.

1105

1106

1107 **Arbeiderpartiet i Bergen vil:**

1108

1109 → At gratisprinsippet for bruk av idrettshaller skal opprettholdes

1110 → styrke frivilligheten.

1111 → Sikre at barn og unge fra lavinntekstfamilier for mulighet til å delta i organiserte
1112 fritidsaktiviteter.

1113- → Styrke den kulturell sparserstokken

1114- → Sørge for en god og tilgjengelig musikk- og kulturskole for alle

1115- → Vurdere en nasjonalordning for barn o gunge under 20 år på kulturtilbud og
1116 idrettsarrangementer

1117- → Kulturhuset I Fyllingsdalen skal bygges så snart som mulig

1118

1119 **Redaksjonskomiteens: Vedtas oversendt HAP**

1120 **Forslaget ivaretar**